

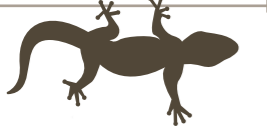
EL TRITÓ DEL Montseny, UN AMFIBI A LA UCI

Aquest amfibi que només es troba al massís del Montseny i que necessita unes condicions ambientals òptimes per viure està en perill crític d'extinció.

EN ALGUNS TORRENTS del massís del Montseny, amagat en les esquerdes de les roques, hi viu un animal únic al món: el tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*). Aquest amfibi és tot un especialista de la vida als torrents i necessita per viure aigües netes, oxigenades i fredes, amb fons pedregosos. És per això que la destrucció del seu hàbitat a causa de l'impacte humà l'han deixat en una situació molt delicada: és l'amfibi més amenaçat de l'Europa occidental i està en greu perill d'extinció. Els experts calculen que només queden uns 1.500 exemplars adults, que estan concentrats en poc més de 3,50 quilòmetres de petits torrents del Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny. I és que, més enllà de l'alarmant pèrdua de biodiversitat que s'està donant de forma generalitzada

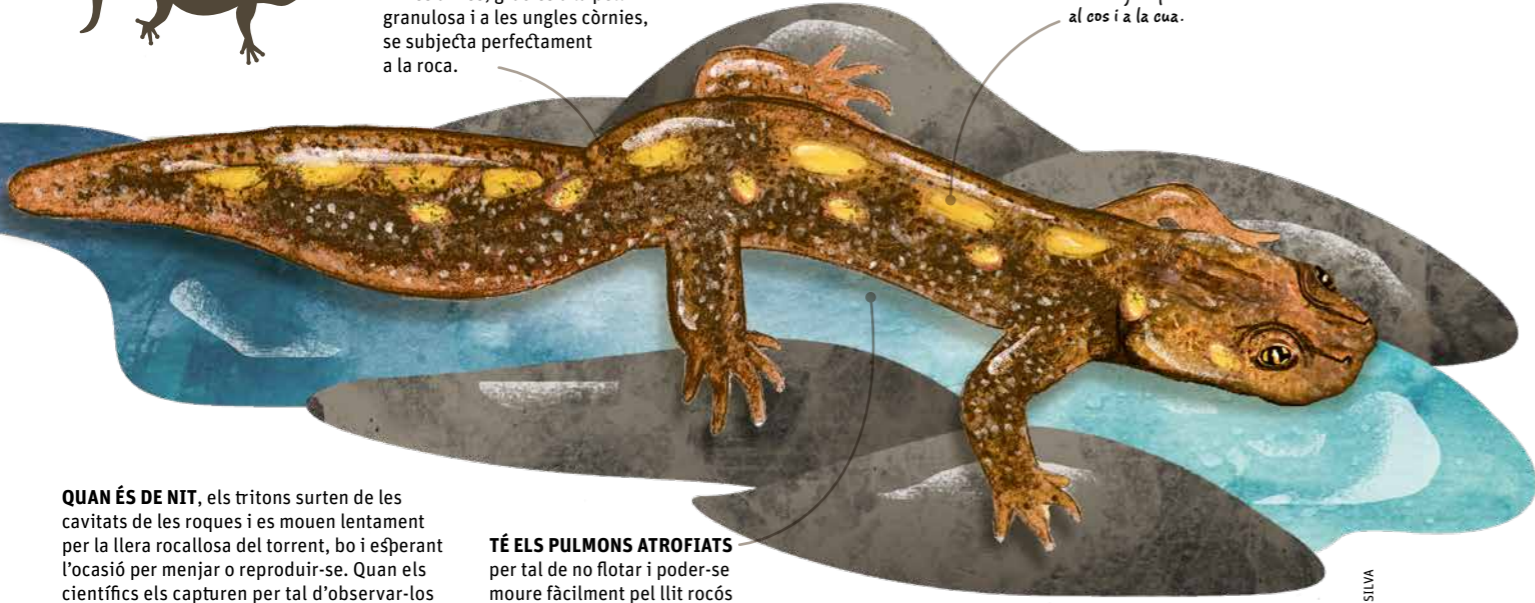
a casa nostra, de tots els hàbitats d'interès comunitari que hi ha al Principat, els que corren més risc de desaparèixer es troben majoritàriament en cursos fluvials. Així ho conclou l'*Informe de l'Estat de la Natura a Catalunya 2020*, en què han participat més de quaranta entitats i centres de recerca, un document que revela una dada molt preocupant: el nostre país ha perdut una quarta part de la fauna salvatge en els darrers vint anys. Per sort, científics d'arreu del territori treballen amb l'objectiu de conservar els hàbitats i les espècies que hi viuen, per exemple, el centenar de professionals de diversos àmbits que tiren endavant el projecte Life Tritó Montseny amb l'objectiu de salvar aquest amfibi, l'únic vertebrat endèmic de la nostra geografia. ◀

El tritó del Montseny no supera mai els **12 CM DE LONGITUD TOTAL**

EL SEU COS és aplanat per esmunyir-se dins les esquerdes. A més a més, gràcies a la pell granulosa i a les ungles còrnies, se subjecta perfectament a la roca.

A vegades, té taques de color groc pàl·lid al cos i a la cua.

GABRIELA C. SILVA

QUAN ÉS DE NIT, els tritons surten de les cavitats de les roques i es mouen lentament per la llera rocallosa del torrent, bo i esperant l'ocasió per menjar o reproduir-se. Quan els científics els capturen per tal d'observar-los millor, alliberen una secreció blanquinosa i enganxifosa, que fa una olor forta.

TÉ ELS PULMONS ATROFIATS per tal de no flotar i poder-se moure fàcilment pel llit rocós dels torrents, dins l'aigua. Com que no li funcionen els pulmons, respira a través de la pell!

Extinció massiva

Es calcula que un milió d'espècies d'animals i plantes d'arreu del món estan actualment en risc d'extinció degut a l'acció humana. A més, els científics alerten que la pèrdua de biodiversitat i el desequilibri dels ecosistemes tindrà conseqüències nefastes per a la vida de tots els éssers vius, incloses les persones.

Un animal molt sensible

El tritó del Montseny és un animal delicat que necessita un hàbitat molt ben conservat per tal de sobreviure. Una de les amenaces que afronta és un fong que es diu quitridiomicosi, que està causant estralls en amfibis d'arreu del planeta i que les persones ajudem a propagar. Per no alterar el seu hàbitat, si voleu veure aquest animal, el millor que podeu fer és anar al centre de cria del Zoo de Barcelona.

Carranza i Amat

Són els científics que van descobrir aquesta espècie de tritó l'any 2005. Va ser observat per primera vegada al Montseny el 1979 i es va considerar que pertanyia a una espècie molt propera, el tritó pirinenc (*Calotriton asper*), fins que dècades més tard els herpetòlegs Salvador Carranza i Fèlix Amat van descobrir que aquest animal és, morfològicament i genèticament, una espècie de tritó diferent.

Femella o mascle?

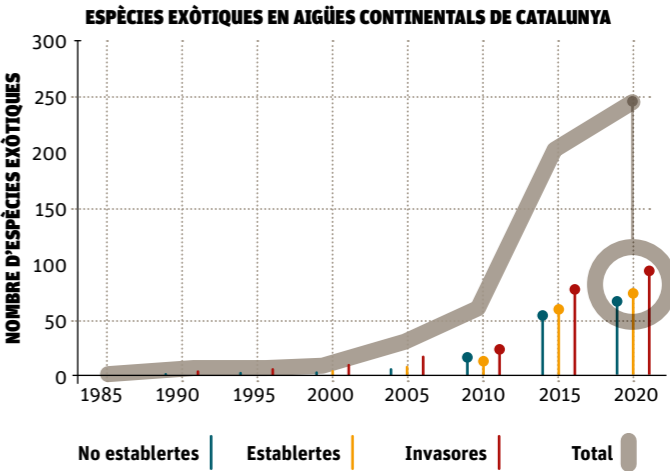
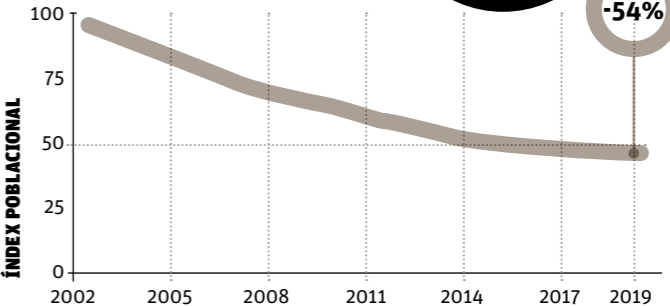
És possible distingir el sexe d'aquest amfibi per la forma del cos. Els mascles tenen el cap més gran i ample i la cua curta i alta, mentre que les femelles tenen la cua i l'abdomen més allargats. ◀

INAKI RELANZÓN

A Catalunya la població d'espècies autòctones que viuen en rius, estanys, aiguamolls, torrents, estanys d'alta muntanya o altres medis aquàtics continentals s'ha reduït un 54% des del 2002. Un dels principals problemes és la presència d'animals exòtics que arriben, per exemple, a través del comerç de mascotes. Aquestes espècies sovint acaben envaint un territori fins al punt de fer desaparèixer els animals i plantes propis del lloc, ja sigui per competència, depredació o per la introducció de noves malalties. ◀

Tendència poblacional mitjana de 45 espècies animals lligades als ambients d'aigües continentals de Catalunya:

FONT: Observatori del Patrimoni Natural i la Biodiversitat de Catalunya

I TU, QUÈ POTS FER?

- 1. No abandonis al riu ni a cap altre hàbitat animals exòtics, i tampoc traslladis animals d'un punt a un altre, encara que siguin autòctons. El millor que pots fer quan vas a la natura és observar amb calma i no alterar de cap manera el lloc on et trobes. Deixa que la vida en aquell ecosistema segueixi el seu curs!**
- 2. Fes un ús racional de l'aigua en el teu dia a dia i tingues en compte que el sector industrial n'utilitza grans quantitats per funcionar. Per exemple, fan falta més de 10.000 litres d'aigua per fer uns pantalons texans!**
- 3. Pensa en com pots dur una vida més respectuosa amb el medi natural, des dels gestos més petits fins a canvis estructurals en el teu estil de vida. Després, aplica les modificacions que creguis oportunes.**
- 4. Informa't sobre el canvi climàtic i la pèrdua de biodiversitat i parla'n amb la teva família i amics. Que tothom prengui consciència de la gravetat de la situació en què ens trobem és el primer pas per anar en la direcció correcta. ◀**